

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

27. An Episcopus teneatur constituere Vicarium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

Quaestio. 27. Num Episcopus teneatur constituere Vicarium?

Respondeo: Non convenire in hoc auctores, absolute loquendo, non teneri Episcopum habere Vicarium, tenent Gonz. Gl. 4. num. 66. ubi: cum non teneatur habere Vicarium seu Officiale secundum veterem opinionem, quam tenet Rota, &c. Pignat. tom. 9. conf. 105. a. n. 4. ubi: Nullo jure cavetur, quod Episcopus necessario teneatur habere Vicarium, juxta veterem & magis communem sententiam. Pax Jord. lib. 12. tit. 1. num. 4. Ventrigl. tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 4. C. de Luca. ad Trid. d. 4. num. 8. Engels ad tit. de off. vic. num. 9. ubi: Si Episcopus velit & sufficiat causas per se tractare, non potest cogi ad Vicarium constituendum; quia ipsi Episcopi principaliter incumbit jurisdictio & exercitium ejus. Barbof. Juris Eccles. l. 1. c. 15. n. 16. ubi ait, hanc sententiam amplectam esse Rotam apud Pureum decis. 43. l. 2. & Mohed. decis. 4. de off. vicar. citaturque pro hac sententia à Pignat. loc. cit. num. 4. & 5. Rota in Calciatensi, jurisdictionis 1624. in qua etiam dicitur, quod etiam duae Dioceses sint inter se unitae; adhuc Episcopus non teneatur habere Vicarium. Item in Viterbiensi Vicarii 13. Martij. 1617. in qua etiam dicitur, quod licet Dioceses essent distinctae, & aequè principaliter unitae, tamen quo ad Episcopum reputatur una Diocesis, exemplo praefidis duarum provinciarum. Citantur insuper pro ea ab eodem Pignat. num. 6. Genuens. in pr. c. 70. num. 3. & in manual. pastorum. c. 31. num. 7. & 8. ubi, quod Episcopi habeant intentionem fundatam in jure divino, ut non constituent Vicarium, sed per se ipsos regant. Marchef. de commiss. appellat. in causis alim. p. 5. l. 1. ubi, quod officium Vicarii dicitur voluntarium, & sine illo stare potest Episcopus, etiam si solitus fuerit illum derinere. Paris. de resign. q. 16. num. 59. l. 1. Covar. var. c. 20. num. 3. l. 3. Barbof. de off. Episc. alleg. 54. num. 125. & in c. quoniam. num. 5. de off. ordinar. Ricc. in pr. for. Eccles. p. 1. decis. 562. &c. Proceditque haec ipsa sententia sine difficultate in Episcopatu exiguo; cum tunc data idoneitate Episcopi dubitandum non sit, quin per se ipsum valeat sine subditorum incommodis causas cognoscere. Pignat. loc. cit. num. 7. addens & hanc rationem, quod Vicarius Episcopi sit instar procuratoris, ut Abb. in cap. ad hec. de off. vicar. num. 7. in jure autem receptum sit, quod nemo cogatur constituere procuratorem ad negotia quantumvis ardua c. 2. de procurat. & ibi Gl.

2. Neq; refragatur huic sententiae, quod alii Episcopi antecessores constituerint Vicarium generalem; non enim idcirco est debita manutentia contra successorem. Pignat. num. 8. citans Barbof. ubi ante. Gratian. discept. 655. num. 48. Idq; ex Regula communi, quod in facultativis non datur manutentia contra superiorem. Pignat. ibid. ex Gratian. loc. cit. num. 49. Neq; obstat huic sententiae textus c. nonnulli. & c. relatum. de clericis non residentib. per quos disponitur, ut quilibet per se, seu in persona abeat deservire Ecclesiae suae. Nam dicta jura loquuntur de Rectoribus Ecclesiarum Parochialium, in quibus est diversa ratio, dum ijs regulariter prohibitum est constituere Vicarios; Episcopi vero non reperiuntur affecti personaliter, ut prohibeantur adimplere officium per Vicarium, multaue committi possunt Vicariis Episcoporum, quae aliis non possunt. Sbroz. l. 1. q. 46. a. num. 6. Neque obstat textus in c. quoniam. de off. ordinar. quia speciale est, quod in casu istius cap. Episcopus debeat sibi eligere Vicarium alterum Episcopum propter lin-

guarum vel rituum diversitatem, quae est in populis alicujus Diocesis, quibus tenetur Episcopus providere de catholico Praefule, qui illis nationibus sit conformis, & iisdem Sacramenta ministret. Sbroz. loc. cit. num. 10. & 11.

3. Nihilominus contrarium, nempe teneri Episcopum sibi constituere Vicarium, etiam extra casum necessitatis, five etiam ubi Episcopus posset per se ipsum omnia expedire, quae sui sunt muneris, docent apud Sbroz. loc. cit. a. num. 2. Bald. in l. aliquando. ff. de off. procons. n. 1. Abb. in cit. c. quoniam. num. 3. Ruin. confil. 148. num. 4. vol. 2. Boerius. decis. 347. num. 6. Lancellot. Instit. juris can. de off. vicarii. in princip. Rebuff. tr. de nominat. q. 4. num. 61. Foller. in pr. crimin. can. p. 1. n. 74. Cuch. Instit. jur. can. de Episc. num. 27. tit. 6. l. 2. & plures alii.

4. Mediam viam ingrediuntur alii limitando primam sententiam, nimirum, quod si nulla urgeat necessitas, quia Diocesis parva est, vel quia Episcopus ita industrius & exercitatus in negotiis gerendis, ut per se solus omnia commodè agere possit, quae ad munus Episcopale spectant, non debeat, nec cogi possit constituere sibi Vicarium. Si vero id non possit solus, adeoque jam urgeat necessitas, debeat constituere Vicarium. Pirh. ad tit. de off. vicar. num. 28. Sbroz. loc. cit. num. 12. Ventrigl. loc. cit. ubi expressè sic limitat suam sententiam: Et hoc nisi aliud suaderet necessitas; nam tunc tenetur constituere Vicarium; pro quo citat Meroll. Theol. mor. p. 3. d. 7. c. 6. dub. 9. num. 73. Pignat. loc. cit. num. 11. ubi ex Gratian. discept. 561. num. 16. & seq. quod sic intelligendi DD. qui volunt Vicarium esse constituendum ab Episcopo. Hinc etiam ex praxi S. Congregat. propositae negot. Episcoporum. si Episcopus negligat expeditionem causarum, praecipue, si Theologus est, non Jurista, S. Congregat. nedum ei praecipere solet, ut Vicarium generalem constituat, sed etiam quando opus est, transfinitat Vicarium Apostolicum pro Diocesis regimine. Qui Vicarius sic missus, ut notat Nicol. in slosc. hor. v. num. 39. revera est Vicarius Apostolicus, & jurisdictionem habet privative quod ad Episcopum; nec Episcopus eum removere potest ex declarationibus ejusdem S. Congregat. quas plures refert. Sic pariter inquit Barbof. Jur. Eccles. l. 1. c. 7. num. 40. cogi posse ab Archiepiscopo Episcopum ad constituendum Vicarium, quando non est idoneus ad regendum, vel commodè regere non potest. Contra tradit Pignat. loc. cit. num. 2. Hojed. de incompat. benef. p. 2. c. 10. num. 9. Si Episcopus est Jurisperitus, & habilis per se ipsum, & Episcopatus tenuis (adde & parvus, ut communiter sunt in Italia) tunc nullatenus est compellendus ad instituendum Vicarium, nisi forte Diocesani essent diversi ritus & idiomatis, prout sunt nonnulli in Calabria, qui vivunt juxta ritum graecum per textum c. quoniam. de off. ordinar. Et notandum, quod si nullus sit locus, qui distet à Cathedrali per unam integram Diatram ligalem, non potest applicari ratio amplitudinis Diocesis, quo in casu constituendi sunt Vicarii foranei ad cognoscendas causas minores juxta facultates ipsis à jure concessas, ut Gl. in Clem. 2. de rescrip. v. foranei. & ibi Jo. Aud. & Cardin. Sbroz. l. 1. q. 13. num. 1. &c.

5. Jam vero quia propter multitudinem occupationum Episcopus etiam diligentissimus sit, per se solum plerumque non sufficit omnibus negotiis, saltem commodè expediendis, quae ad regimen Episcopale & curam animarum pertinent, & ut inquit Pignat. loc. cit. num. 12. quando Episcopatus est amplius

plus

plus, & magnus numerus Clericorum, Ecclesiasticorum, Monialium, haud vero simile est, quod possit Episcopus munus suum adimplere absque Vicario generali; hinc inquam est, quod auctores plures dicunt, quod Episcopus non tantum potest, sed & debet ordinari Vicarium constituere, cuius opera adjuvetur. Pirh. *loc. cit.* citans Ugolin. *de off. Ep.* p. 1. c. 4. §. 6. num. 1. Unde & Sbroz. *cit. q. 46. num. 12.* ait: Respondetur, quod Episcopus semper dici possit constitutus in necessitate propter ingentes occupationes, in quibus Episcopale regimen & cura animarum versatur, & si haec necessitas attenditur, erit potissima causa constituendi Vicarium, &c. Atque ita jam in casu, ubi ob Dioecesis amplitudinem, aliasque occupationes & difficultates per se solum ea praestare nequeat, ratio naturalis id exigat, ut Justitiae, litigantibus, & statui Ecclesiastico per deputationem Vicarii consulatur. Engels *loc. cit.*

Quaestio 28. Episcopus in quo casu nequeat constituere Vicarium?

Respondeo: Episcopus captus à Turcis (idem est de infidelibus aliis quibuscunque; cum C. si Episcopus. de suppl. negl. Prælator. in 6. loquatur de paganis. Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 7. item de hæreticis & schismaticis, ut Gl. in *cit. c. v. pagani*) non potest sibi constituere Vicarium; eo quod in isto casu tota jurisdictio devolvatur ad Capitulum, ac si sedes vacaret per mortem Episcopi. Sbroz. l. 1. q. 46. num. 4. citans plures. Pax Jord. *loc. cit. num. 6.* Rebuff. in *concord. rubric. de collat. §. teneatur. Mandol. in reg. 24. cancell. q. 6. n. 13.* Dominic. & Franc. in *cit. c. Episcopi*. Extenditque hoc ipsum Pax Jord. *cit. num. 7.* ad Episcopum captum à fidelibus bello justo, rationem desumens *al. hostes. ff. de capt. & postlimin.* Secus verò esse ait de Episcopo capto à fidelibus bello non justo aut extra bellum; eo quod tunc non dicatur verè mortuus civiliter.

2. Quin etiam, si tempore captivitatis haberet Vicarium, cessaret illius officium; quia sicut procurator censetur revocatus per mortem Prælati, etiam si dominus litis sit effectus. Clem. *fin. de procurat.* sic etiam in casu præsentis, in quo civilis mors æquiparatur naturali. Pax Jord. *loc. cit. num. 8.* Videtur hoc confirmari ex eo, quod si in isto casu, ut dictum, tota jurisdictio transeat ad Capitulum, & haberet se res, ac si sedes vacaret; Capitulum autem sede vacante non teneatur confirmare Vicarium Episcopi, & huius officium expiret, sic etiam in præsentis casu.

Quaestio 29. An Episcopus ante adeptam possessionem Episcopatus & consecrationem possit constituere Vicarium?

Respondeo ad primum negativè: Sbroz. *loc. cit. num. 15.* Pax Jord. *loc. cit. num. 5.* citans Felin. *conf. 40. n. 71.* Abb. in *c. qualiter. de elect.*

2. Resp. ad secundum: Potest verò capta possessione ante susceptam consecrationem eundem constituere. Sbroz. l. 2. q. 23. num. 4. Pax Jord. *cit. n. 5.* citans Gl. in *Clem. c. si principalis. de rescrip. v. Episcop.* Pavin. *de potest. capit. sede vac. p. 1. q. 10. num. 6.* Sauch. *de matrim. l. 8. d. 27. num. 37.* Gavant. in *prax. v. Vicar. Episc.* num. 1.

Quaestio 30. An Episcopus possit constituere duos Vicarios generales, seu Officiales principales?

Resp. potest Episcopus (ubi Dioecesis magna

est, & unus non sufficit. Ventrig. *tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 2.* vel ut expeditioni causarum facilius consulatur, ut Barbof. *jur. Eccles. l. 1. c. 15. num. 31.* Pirh. *loc. cit. n. 29.*) constituere Vicarios generales seu Officiales principales duos aut plures a se invicem independentes, sive singulos cum potestate & jurisdictione in solidum. Ita præter jam citatos Azor. *instit. mor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 4.* (ubi tamen ait, id posse Episcopum, si id consuetudine receptum fuerit) Pax Jord. *loc. cit. num. 24. juncto n. 27.* citans Ugolin. *de offic. Episc. c. 4. §. 6. n. 4.* Cuchum *instit. jur. can. tit. 8. de vicar. n. 4.* Sbroz. l. 1. q. 50. n. 1. juncto n. 5. citans plures alios. Non secus, ac plures constitui possunt Procuratores, Actores, Tutores, Curatores, Administratores. Sbroz. *loc. cit. n. 2.* & ex eo Pax Jord. *loc. cit. n. 25.* juxta l. si quis. §. pluribus l. qui dicitur ff. de procurat. C. duo de procurat. in 6. Ac proinde per constitutionem secundi Vicarii non censetur revocatus primus, nisi tacite vel expresse colligatur aliunde mens constituentis revocare volentis primum. Pax Jord. *loc. cit. num. 28.* citans Rebuff. in *prax. de form. vicar. a. n. 202.* Quod ipsum tamen limitat Azor. *loc. cit.* ut nimirum procedat, ubi est consuetudo habendi plures Vicarios; si enim nulla talis sit consuetudo, & ab Episcopo in constitutione secundi Vicarii nihil dictum, ait, per constitutionem secundi censeri revocatum primum. Idem cum Azor tenet Cuch. *loc. cit.* apud Pax Jord. Porro censeri adhuc constitutos duos Vicarios generales, et si eorum unus resideat in civitate Episcopali, alter extra illam in Dioecesi, tenet Ventrig. *loc. cit.* exemplificatque hoc ipsum in Vicariis Toletanis, quorum unus residet Toleti, alter Compluti. Econtra, ut duo Vicarii generales constituti censeantur, requirit Pirh. ut ambo constituti sint in loco, ubi sedem habet Episcopus, cum generalis & principalis Vicarius dicatur ille, qui constitutus est cum generali potestate ad omnia loca, seu totam Dioecesim, & ad universitatem causarum in civitate cathedrali, in qua residet Episcopus. Idem tenet Garc. p. 5. c. 8. num. 36. ubi: *Insertur Vicarium, quem ponit Archiepiscopus Toletanus in civitate Toletana, non videri Vicarium generalem & principalem, si non est positus cum potestate generalis ad totam Dioecesim, nec etiam Vicarium Compluti, cum non sint positi ad totam Dioecesim, nec in civitate, ubi est Sedes, quamvis generales appellentur.* Item num. 39. ubi ait: *Tunc tantum Vicarius generalis positus in oppido dioecesis est generalis, quando in civitate non est alius Vicarius generalis, sed est in illo oppido causa majoris commoditatis, ut videmus in Episcopatu Caleguriense, in quo Vicarius residet Lucronii.* Idem tenet Flores de Mena, quem citat Garc. *loc. cit. n. 38.* dum ait: *Revera solus Vicarius, seu Vicarii generales positi in civitate, & non positi extra, etiam si habeant generalem commissionem ad totam Dioecesim, sunt principales.*

2. Notandum etiam hic, quod habet Card. de Luca *de benef. d. 10. num. 7.* quod dum in casu capitis quomam. de off. ordinar. duo sunt Episcopi in eadem Dioecesi, unus v. g. pro ritu græco, alter pro latino, quilibet ex iis suum deputare possit Vicarium, quorum quilibet erit generalis, & unicus illi Dioecesi respectivè.

Quaestio 31. An Episcopus cogi possit ad constituendos plures Vicarios, dum plures Dioeceses unitas habet?

Resp. negativè. Pax Jord. *loc. cit. n. 39.* (qui etiam ait, id nequidem Episcopum posse,